

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(1)	(1)	(1)	(1)	(4)	(1)	(4)	(3)	(3)	(1)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(2)	(2)	(2)	(4)	(1)	(3)	(4)	(2)	(3)	(3)

שאלה	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
תשובה	(2)	(2)	(2)	(3)	(4)	(1)	(4)	(3)	(4)	(1)

הסברים

שאלות מילים וביטויים

1. המשפט: "שלמה ובלה עברו לגור בחווילה מהודרת ורחבת ידיים."
 תשובה (1): פירוש המילה "חווילה" הוא: וילה, בית נאה.
 תשובה (2): פירוש המילה "אורחה" הוא: שיירה, חבורת נוסעים בדרך.
 תשובה (3): פירוש המילה "אסקופה" הוא: סף, מפתן הדלת.
 תשובה (4): פירוש המילה "זיבורית" הוא: אדמה כחושה וגרועה.
 תשובה (1).

2. המשפט: "לא זיהיתי את גרשון, שכן זכרתיו בתור אדם עבדקן, ואילו הוא הגיע למקום המפגש מגולח למשעי."
 תשובה (1): פירוש המילה "עבדקן" הוא בעל זקן עבה ומגודל.
 תשובה (2): פירוש המילה "חיוורין" הוא מעט חיוור.
 תשובה (3): פירוש המילה "קיפח" הוא גבוה מאוד.
 תשובה (4): פירוש המילה "מכורכס" נגזר מהצבע "כרכום". מכיוון שהצבע הוא צהבהב/כתום, נהוג לומר על מי שפניו נתכרכמו כי פניו הצהיבו מצער ובושה או מחוסר שביעות רצון.
 תשובה (1).

3. פירוש הביטוי: "ללא כחל ושרק" הוא דברים כהויתם, בלי גינונים ובלי קישוטים.
 תשובה (1).

4. פירוש הביטוי: "למגינת ליבוי" הוא לצערו.
 תשובה (1).

פברואר 2010 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

אנלוגיות (שאלות 5-10)

5. השאלה: **מכונף : לעוף -**

היחס: מ' משהו א' הוא מ' משהו שיכול ב'

תשובה (1): מצונן : לחלות. האם מ' משהו **מצונן** הוא מ' משהו שיכול **לחלות**? לא. מ' משהו **מצונן** הוא מ' שכבר **חלה**.

תשובה (2): מוטמן : להחביא. האם מ' משהו **מוטמן** הוא מ' משהו שיכול **להחביא**? לא. מ' משהו **מוטמן** הוא מ' משהו **שהוחבא**.

תשובה (3): מפקפק : לפקפק. האם מ' משהו **מפקפק** הוא מ' משהו שיכול **לפקפק**? לא.

תשובה (4): מחודד : לדקור. האם מ' משהו **מחודד** הוא מ' משהו שיכול **לדקור**? כן.

תשובה (4).

6. השאלה: **להשחית : מאכלת -** (מאכלת = סכין המיועדת לשחיטה)

היחס: א' היא פעולה המיועדת לגרום ל-ב' למלא טוב יותר את יעודה.

תשובה (1): לשמן : ציר. האם **לשמן** היא פעולה המיועדת לגרום ל**ציר** למלא טוב יותר את יעודו? כן.

תשובה (2): לתדלק : דלק. האם **לתדלק** היא פעולה המיועדת לגרום ל**דלק** למלא את יעודו טוב יותר? לא. **לתדלק** זה למלא **דלק** במשהו.

תשובה (3): לחבוש : אגד. האם **לחבוש** היא פעולה המיועדת לגרום ל**אגד** למלא את יעודו טוב יותר? לא. לחבוש זה לשים תחבושת, כלומר להשתמש באגד.

תשובה (4): למזוג : כוס. האם **למזוג** היא פעולה המיועדת לגרום ל**כוס** למלא את יעודה טוב יותר? לא. **למזוג** היא פעולה של העברת נוזל בין כלים שונים.

תשובה (1).

7. השאלה: **משונן : שן -**

היחס: א' הוא משהו בעל הרבה ב'

תשובה (1): מאובן : אבן. האם **מאובן** הוא משהו בעל הרבה **אבנים**? לא. **מאובן** הוא מה שנתקשה כמו אבן (לעיתים הכוונה לשרידי צמח או בעל חיים מתקופות קדומות).

תשובה (2): מתורגם : תרגום. האם **מתורגם** הוא משהו בעל הרבה **תרגומים**? לא. מתורגם מורכב משני עמודים.

תשובה (3): מגוהץ : מגהץ. האם **מגוהץ** הוא משהו בעל הרבה **גיהוצים**? לא. **מגוהץ** הוא מי שעבר תהליך של **גיהוץ**.

תשובה (4): מתולתל : תלתל. האם **מתולתל** הוא מ' משהו בעל הרבה **תלתלים**? כן.

תשובה (4).

8. השאלה: גויס : גויס -

היחס : מי ש-א' הוא מי שעבר תהליך של ב'

תשובה (1): כונה : שם. האם כונה הוא מי שעבר תהליך של שם? לא. כונה הוא מי שנקרא בשם.

תשובה (2): הונשם : נשימה. האם הונשם הוא מי שעבר תהליך של נשימה? לא. הונשם הוא מי שהנשימו אותו.

תשובה (3): הוסב : שינוי. האם הוסב הוא מה שעבר תהליך של שינוי? כן.

תשובה (4): נחרד : טיגון. האם מה שנחרד הוא מה שעבר תהליך של טיגון? לא. מה שנחרד הוא מה שעבר תהליך של טיגון יתר.

תשובה (3).

9. השאלה: חרד : פתח - (חרד = פתח קטן)

היחס : א' הוא ב' קטן

תשובה (1): אבוקה : אש. האם אבוקה היא אש קטנה? לא. אבוקה היא לפיד.

תשובה (2): רדיד : בד. האם רדיד הוא בד קטן? לא. רדיד שהוא צעיף עשוי מבד.

תשובה (3): צינוק : תא. האם צינוק הוא תא קטן? כן.

תשובה (4): הדום : כורסה. האם הדום היא כורסה קטנה? לא. הדום הוא שרפרף, כיסא המהווה משענת לרגליים.

תשובה (3).

10. השאלה: מכחד : אמת - (מכחד = מסתיר; מעלים; אינו מספר את האמת)

היחס : א' הוא מי שמסתיר את ב'

תשובה (1): מופנם : רגש. האם מופנם הוא מי שנוהג להסתיר את הרגש? כן.

תשובה (2): מהורהר : מחשבה. האם מהורהר הוא מי שמסתיר את המחשבה? לא. מהורהר הוא מי שיש לו מחשבות רבות.

תשובה (3): משוכנע : דעה. האם משוכנע הוא מי שמסתיר את הדעה? לא. משוכנע הוא מי שבטוח בקשר לדעה שלו.

תשובה (4): מיואש : תקווה. האם מיואש הוא מי שמסתיר את התקווה? לא. מיואש הוא מי שאין לו שאיבד את התקווה.

תשובה (1).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

11. (1) כל בני העיירה קיוו שיוזמנו לנשף/כנס החגיגי.
(2) רמת הכנסותיו עלתה במידה ניכרת בעקבות עלייתו בדרגה.
(3) הינשוף הוא עוף הפעיל בעיקר בלילה.
(4) הוא התנשף בכבודות לאחר הריצה הממושכת.

השלשה המתאימה היא נ.ש.פ.

תשובה (2).

12. (1) בעוברה הותירה אחריה העלמה שובל של ניחוח בושם.
(2) רק בעלותו על כבש המטוס נזכר יוסי כי שכח לקחת את חליפתו הטובה.
(3) תמונת שדה קצור, ואלומות השיבולים סדורות בו, מזכירה לי את ילדותי במושב.
(4) בשביל היו מהמורות, ולכן רבים העדיפו שלא להשתמש בו.

השלשה המתאימה היא ש.ב.ל.

תשובה (2).

13. (1) רפאל טען כי לולא התייחסו אל אזהרותיו בביטול, היה אפשר למנוע את המחדל.
(2) הקור חדר אל הבית מבעד לחלון הפתוח.
(3) לדעתי, היא מתבטלת בפניו שלא בצדק, שהרי כישוריה אינם נופלים משלו.
(4) הוריה מעידים עליה כי אינה יכולה לשבת אפילו זמן קצר בבטלה.

השלשה המתאימה היא ב.ט.ל.

תשובה (2).

14. (1) דרוש לנו מדען בשיעור קומתו של אביאל.
(2) הרב הזכיר בשבת מאמר / מדרש מעניין.
(3) במדרשה שוררות בעיות משמעת חמורות.
(4) שי צפוי/אמור להגיע בשעה הקרובה.

השלשה המתאימה היא ד.ר.ש.

תשובה (4).

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. המועצה המקומית _____ לחזור בה מן ההחלטה _____ לפתוח ברכות שחיה ציבוריות בלילה. כך, _____ מאמציה של השדולה שהקימו בעלי הברכות הציבוריות, שחייה לילית _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): המועצה המקומית **סירבה** לחזור בה מן ההחלטה **האוסרת** לפתוח ברכות שחיה ציבוריות בלילה. כך, **למרות** מאמציה של השדולה שהקימו בעלי הברכות הציבוריות, שחייה לילית **עדיין אינה מותרת**.

למשפט שני חלקים: החלק הראשון עוסק בהסכמה או בסירוב המועצה לחזור בה מהחלטתה והחלק השני במצב כיום.

על פי החלק הראשון המועצה סירבה לחזור בה מן ההחלטה האוסרת לפתוח את בריכות בלילה, כלומר עדיין אסור לפתוח את הבריכות בלילה. כך, שלמרות מאמצי שדולת בעלי הבריכות השחייה הלילית עדיין אינה מותרת. משפט זה הגיוני ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

16. הודעתו של שמחה על _____ הפתיעה _____ את מי ש _____ אמונים על משנתו, שהרי הוא תמיד הטיף ל _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הודעתו של שמחה על **נישואיו** הפתיעה **את הכול חוץ מאת מי שהיו** אמונים על משנתו, שהרי הוא תמיד הטיף **לחיי רווקות הוללים**.

המשפט בנוי משני חלקים: החלק הראשון הוא תוכן הודעתו של שמחה ומי הופתע ממנה, והחלק השני במשנתו של שמחה.

על פי התשובה הראשונה כולם היו מופתעים מהודעתו של שמחה על נישואיו חוץ ממי שהכירו את משנתו. מכיוון שלפי החלק השני שמחה הטיף לחיי רווקות, מפתיע שהאנשים שהכירו את משנתו לא הופתעו מנישואיו.

תשובה (2): הודעתו של שמחה על **גירושיו** הפתיעה **בעיקר** את מי **שלא היו** אמונים על משנתו, שהרי הוא תמיד הטיף **לקדושת חיי הנישואין**.

על פי המשפט הודעתו של שמחה על גירושיו הפתיעה בעיקר את מי שלא הכירו את משנתו, כלומר אלו שהכירו את משנתו לא הופתעו.

מכיוון שלפי החלק השני שמחה הטיף לקדושת חיי הנישואין, מפתיע שהאנשים שהכירו את משנתו לא הופתעו מגירושיו.

תשובה (3): הודעתו של שמחה על **חזרתו בתשובה** הפתיעה **בעיקר** את מי **שהיו** אמונים על משנתו, שהרי הוא תמיד הטיף **להתרחקות מהדת**.

על פי המשפט הודעתו של שמחה על חזרתו בתשובה הפתיעה בעיקר את מי שהכירו את משנתו. מכיוון שלפי החלק השני שמחה הטיף להתרחקות מהדת, הגיוני כי האנשים אשר הכירו את משנתו הופתעו מחזרתו בתשובה.

תשובה (3).

17. הטענה שלבני האדם _____ רצון חופשי _____ בקנה אחד עם משנתו של דושנוב, ולפיה פעולותינו _____ על ידי גורל קבוע מראש, והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו _____ אשליה.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): הטענה שלבני האדם **יש** רצון חופשי **אינה עולה** בקנה אחד עם משנתו של דושנוב, ולפיה פעולותינו **אינן מוכתבות** על ידי גורל קבוע מראש, והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו **אינה** אשליה.

המשפט בנוי מחלק ראשון בו מוצגת טענה (האם לבני האדם יש רצון חופשי), חלק שני בו מוצגת משנתו של דושנוב והיחס בין שני החלקים.

על פי החלק הראשון לבני האדם יש רצון חופשי. על פי החלק השני פעולותינו אינן מוכתבות מראש והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו היא אמיתית (=אינה אשליה). מכיוון ששתי הטענות עולות בקנה אחד, הרי שמילת הקישור **אינה עולה**, אינה מתאימה וניתן לפסול תשובה זו.

תשובה (2): הטענה שלבני האדם **אין** רצון חופשי **אינה עולה** בקנה אחד עם משנתו של דושנוב, ולפיה פעולותינו **מוכתבות** על ידי גורל קבוע מראש, והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו **היא** אשליה.

על פי החלק הראשון לבני האדם אין רצון חופשי. על פי החלק השני פעולותינו מוכתבות מראש והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו היא אשליה. מכיוון ששתי הטענות עולות בקנה אחד, מילת הקישור **"אינה עולה"** אינה מתאימה וניתן לפסול תשובה זו.

תשובה (3): הטענה שלבני האדם **יש** רצון חופשי **עולה** בקנה אחד עם משנתו של דושנוב, ולפיה פעולותינו **אינן מוכתבות** על ידי גורל קבוע מראש, והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו **אינה אלא** אשליה.

על פי החלק הראשון לבני האדם יש רצון חופשי. על פי החלק השני פעולותינו אינן מוכתבות מראש והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו היא אשליה.

בחלק השני יש שתי טענות סותרות. מצד אחד נאמר כי פעולותינו אינן מוכתבות מראש, כלומר יש לנו רצון חופשי ומאידך נאמר כי התחושה שאנו בוחרים את מעשינו היא אשליה, כלומר אין לנו רצון חופשי, די בסתירה זו על מנת לפסול את התשובה.

תשובה (3): הטענה שלבני האדם **אין** רצון חופשי **עולה** בקנה אחד עם משנתו של דושנוב, ולפיה פעולותינו **מוכתבות** על ידי גורל קבוע מראש, והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו **אינה אלא** אשליה.

על פי החלק הראשון לבני האדם אין רצון חופשי. על פי החלק השני פעולותינו מוכתבות מראש והתחושה שאנו בוחרים את מעשינו היא אשליה, כלומר גם על פי החלק השני אין לנו רצון חופשי.

מכיוון ששתי הטענות עולות בקנה אחד, הרי שמילת הקישור "עולה", המצביעה על כך כי יש התאמה בין שני החלקים מתאימה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

18. תושבי האי גמוס מעולם לא _____ להתקיים בכבוד מיבוליהם, מכיוון שהם _____ תנאי האקלים והקרקה באי _____ לנצלם בתבונה. בעת האחרונה חלה תפנית באי: הכנסתן של טכנולוגיות חקלאיות חדשניות _____ היבולים.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): תושבי האי גמוס מעולם לא **הצליחו** להתקיים בכבוד מיבוליהם, מכיוון שהם **נאבקו לשווא** בתנאי האקלים והקרקה באי **ולא השכילו** לנצלם בתבונה. בעת האחרונה חלה תפנית באי: הכנסתן של טכנולוגיות חקלאיות חדשניות **שאנשיו לא ידעו להפעילן כראוי, לא הביאה לידי עלייה בכמות היבולים.**

חלקו הראשון של המשפט מתאר את מידת ההצלחה של תושבי האי בנסיונם להתפרנס בחקלאות, החלק השני את התפנית שחלה באי בעקבות הכנסת טכנולוגיות חדשות.

על פי החלק הראשון תושבי האי לא הצליחו להתקיים מחקלאות. על פי החלק השני הכנסת הטכנולוגיות החדשניות לא הביאה לידי עלייה בכמות היבולים. מכיוון שעל פי המשפט הכנסת הטכנולוגיות אמורה להביא לתפנית, ותפנית כאמור אינה נמצאת בתשובה זו, ניתן לפסול את התשובה.

תשובה (2): תושבי האי גמוס מעולם לא **התקשו** להתקיים בכבוד מיבוליהם, מכיוון שהם **סיגלו את שיטת עבודתם** לתנאי האקלים והקרקה באי **והצליחו** לנצלם בתבונה. בעת האחרונה חלה תפנית באי: הכנסתן של טכנולוגיות חקלאיות חדשניות **שאנשיו לא ידעו להפעילן כראוי, גרמה להידלדלות היבולים.**

על פי החלק הראשון תושבי האי לא התקשו להתקיים מחקלאות, כלומר הצליחו. על פי החלק השני הכנסת הטכנולוגיות החדשניות הביאה להידלדלות היבולים. מכיוון שעל פי המשפט הכנסת הטכנולוגיות הביאה לתפנית, זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

19. רבים סבורים כי _____ ארגונים אחרים, _____ בשמירה על בעלי חיים השרויים בסכנת הכחדה, עמותת "שמור על הדרור" _____ על בעלי חיים ששכיחותם גבוהה. אולם אין טעות גדולה מזו: העמותה _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): רבים סבורים כי **בדומה** לארגונים אחרים, **שאינם עוסקים אלא** בשמירה על בעלי חיים השרויים בסכנת הכחדה, עמותת "שמור על הדרור" **עושה מאמצים להגן גם** על בעלי חיים ששכיחותם גבוהה. אולם אין טעות גדולה מזו: העמותה **משקיעה משאבים רק בהגנה על חיות נדירות.**

חלקו הראשון מציג את הדעה הרווחת בדבר מטרותיה של העמותה וחלקו השני טוען כי דעה זו שגויה. בתשובה הראשונה נטען כי בדומה לארגונים אחרים אשר מגינים רק על בעלי חיים נדירים, העמותה עושה מאמצים להגן גם על חיות ששכיחותם גבוהה, כלומר חיות נפוצות. מכיוון שמילת הקישור **בדומה** אינה מתאימה ניתן לפסול את התשובה כבר בשלב זה.

תשובה (2): רבים סבורים כי **בדומה** לארגונים אחרים, **אשר כל משאביהם מושקעים רק** בשמירה על בעלי חיים השרויים בסכנת הכחדה, עמותת "שמור על הדרור" **אינה פועלת להגן על בעלי חיים ששכיחותם גבוהה.** אולם אין טעות גדולה מזו: העמותה **עושה מעט מאוד למען החיות השכיחות בארץ.**

בתשובה נטען כי בדומה לארגונים אחרים אשר מגינים רק על בעלי חיים נדירים, גם העמותה אינה עושה מאמצים להגן על חיות ששכיחותם גבוהה, כלומר חיות נפוצות. אולם על פי החלק השני, האמור להוכיח את הטעות בדעה זו, העמותה עושה מעט מאוד למען החיות השכיחות/נפוצות. מכיוון שסוף המשפט אינו עומד בניגוד לתחילתו נפסול תשובה זו.

תשובה (3): רבים סבורים כי **שלא** כארגונים אחרים, **המשקיעים את כל הונם** בשמירה על בעלי חיים השרויים בסכנת הכחדה, עמותת "שמור על הדרור" **מנסה להגביר את מודעות הציבור דווקא להגנה על בעלי חיים ששכיחותם גבוהה.** אולם אין טעות גדולה מזו: העמותה **אינה עושה דבר למען החיות השכיחות בארץ.**

בתשובה נטען כי שלא כמו לארגונים אחרים המגינים רק על בעלי חיים נדירים, העמותה מנסה להגן על חיות ששכיחותם גבוהה, כלומר חיות נפוצות. על פי החלק השני, האמור להוכיח את הטעות בדעה זו, העמותה אינה עושה דבר למען החיות השכיחות/נפוצות. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

היגיון (שאלות 20-24)

20. השאלה: אורי ויוני, תלמידים בכיתה י"ב, ישבו בהפסקה ושוחחו. במהלך השיחה אמר אורי ליוני: "כשתחדל להביט בקומקום, ירתחו המים".

איזו מהאפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות הרקע לדבריו של אורי?

פיתרון: מכיוון (שכפי שכולנו יודעים) אין טעם להביט בקומקום בזמן שממתינים כי המים שבו ירתחו, שכן הדבר אינו מזרז את רתיחת המים, הרי שמדבריו של אורי ניתן להבין כי הוא מייעץ ליוני להפסיק להמתין בכיליון עיניים כי דבר מה קרה ("כשתחדל להביט בקומקום"), שכן אז הדבר שלו הוא ממתין פשוט יקרה: "המים ירתחו". הסיטואציה המתאימה היא ספירת הימים אשר נותרו לסיום השנה בצפייה לסיום שנת הלימודים.

תשובה (3).

21. השאלה: על סמך מחקרו, שבחן התנהגות של ילדים באמצעות תצפיות על התנהגותם, טען ד"ר שניר שהתנהגותם של ילדים בגיל הרך נוטה להיות עקבית מאוד.

איזו מהטענות הבאות **מחלישה** את טענתו של ד"ר שניר?

פיתרון: נעבור על התשובות המוצעות.

תשובה (1): התנהגותם של ילדים היא במידה רבה תוצר של נסיבות, וחייהם יציבים בדרך כלל

אם התנהגות הילדים היא תוצר של נסיבות וחייהם יציבים בדרך כלל, הרי שניתן לצפות כי התנהגות תהיה עקבית, ולכן תשובה זו מחזקת את טענת הד"ר.

תשובה (2): ילדים מתנהגים באופן עקבי כאשר הם יודעים שמישהו צופה בהם

נתון זה מחליש את המסקנה, שכן לפיו יתכן שהילדים התנהגו באופן עקבי אך ורק משום שידעו כי צופים בהם וזו אינה דרך התנהגותם הרגילה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

22. השאלה: נתונים:

- יש ענקים, וכולם **אינם** מזוקנים.

כל הענקים הם הססנים ואוהבי שוקולד.

איזו מן הטענות הבאות **סותרת** את צירוף הנתונים?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות.

תשובה (1): יש הססנים אוהבי שוקולד שאינם ענקים

תשובה זו מתייחסת למי שאינם ענקים. מכיוון שהנתונים מתייחסים לענקים, תשובה זו אינה יכולה לסתור את הטענות.

תשובה (2): כל אוהבי השוקולד הם מזוקנים

על פי הטענה הראשונה הענקים כולם **אינם** מזוקנים על פי הנתון השני הם כולם הססנים ואוהבי

שוקולד ומכאן שענקים הם **לא** מזוקנים, הססנים ואוהבי שוקולד.

אם כל מי שאוהב שוקולד הוא מזוקן הרי שמכיוון שכל הענקים אוהבים שוקולד הם גם אמורים להיות אוהבי שוקולד, אולם מכיוון שאף 'יצור' אינו יכול להיות בעל שתי תכונות מנוגדות - גם מזוקן וגם לא

מזוקן, תשובה זו סותרת את צירוף הטענות. זו התשובה הנכונה, אין צורך להמשיך ולבדוק את יתר התשובות.

תשובה (2).

פברואר 2010 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

23. השאלה: שולה, רינה ובטי הן שלוש גבירות. אחת מהן היא הגבירה בחום. בין שתיים מהשלוש נערכה השיחה הבאה:

שולה: "אני הגבירה בחום."

רינה: "לא נכון, אף אחת משתינו אינה הגבירה בחום."

אם אחת מהשתיים דוברת אמת והאחרת משקרת, איזו מהאפשרויות הבאות נכונה **בהכרח**?

פיתרון: מכיוון שידוע כי אחת מהשתיים דוברת אמת והאחרת משקרת, ולא ידוע מי מהשתיים דוברת אמת ומי משקרת, יש שתי אפשרויות: א. שולה דוברת אמת ורינה משקרת ב. שולה משקרת ורינה דוברת אמת.

נבדוק את שתי האפשרויות:

א. אם שולה דוברת אמת ורינה משקרת, הרי שדבריה של שולה הם נכונים ו**שולה היא הגבירה בחום**.
ב. אם שולה משקרת ורינה דוברת אמת, הרי שדבריה של רינה הם האמת ואף אחת מהן אינה הגבירה בחום ומכאן שה**גבירה בחום היא בטי**.

מסקנה: אחת מהשתיים שולה או בטי היא הגבירה בחום, אולם בכל מקרה רינה אינה הגבירה בחום.

תשובה (2).

24. השאלה: שמעון: "כלנית, את תמיד עצבנית. עוד לא קרה שפגשתי אותך והיית רגועה."

כלנית: "גם השמש חושבת שכדור הארץ כולו מואר תמיד!"

איזו מן האפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות כוונתה של כלנית?

פיתרון: ראשית נבין את המשל של כלנית. על אף שכדור הארץ אינו מואר תמיד, השמש 'חושבת' שכדור הארץ מואר תמיד מכיוון שהיא עצמה מאירה את הצד הפונה אליה. כלנית 'רומזת' לשמעון כי כפי שהשמש היא הגורם לכך שצד כדור הארץ הפונה אליה תמיד מואר כך שמעון עצמו הוא הסיבה לכך שיהצד של כלנית המופנה אליו הוא הצד העצבני. כלומר, הוא הגורם לעצבנותה של כלנית.

תשובה (3).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25. השאלה: איזה מהמשפטים הבאים נכון על פי הפסקה הראשונה -

פיתרון: על פי הפסקה הראשונה המזוון מן המאה ה-17 אשר הוגש על שולחן העשירים היה מוכר לנו בניגוד למזון שהוגש כ-100 שנה לפני כן כתוצאה משינוי בתפיסת העולם הרפואית בין המאה ה-16 למאה ה-17.

תשובה (4).

26. השאלה: לפי הפסקה השנייה, ייתכן שהביטוי "קר רוח" יוחס במקורו ל -

פיתרון: על פי הפסקה השנייה רופאי המאה ה-16 האמינו כי בגוף זורמות 4 ליחות אשר ההבדלים ביניהם הם במידת החום והליחות. גוף האדם במצב אידיאלי הוא לח וחמים, אולם יש הבדלים בין בני האדם. כך למשל, מצוין בקטע כי קשישים נחשבו לקרים ויבשים מצעירים, ולפיכך יתכן כי הביטוי, קר רוח, יוחס במקורו לקשישים.

תשובה (1).

27. השאלה: טבח של יורגן, אציל אירופי בן המאה ה-15, מתקין את ארוחת הבוקר לאורחו של יורגן.

איזה מהנתונים הבאים **אינו** מוצג בקטע בתור נתון שעל הטבח להביא בחשבון?

פיתרון: על פי הפסקה השנייה והשלישית התפיסה השלטת עד המאה ה-16 הייתה שתזונה בריאה מבוססת על איזון בין הליחות, ועל אף שעל הטבח היה מוטל במסגרת התקנת הארוחה להכין ארוחה חמה וחמימה, ניתן היה להשתמש במאכלים לא מאוזנים בהתחשב בסועדים. מכיוון שנשים נחשבו לחות וקרות מגברים, קשישים נחשבו לקרים ויבשים מצעירים ובאמצעות המזון ניתן היה להבריא את החולים, על הטבח היה להתחשב במין האורח, גילו ומצבו הבריאותי - תשובות 1, 2 ו-3 נפסלות.

תשובה (4).

28. השאלה: עד המאה ה-16 הקפידו טבחים להוסיף חומץ לכל מאכל שטוגן בשמן. מכך אפשר להסיק כי הם האמינו -

פיתרון: מכיוון שנתון כי חומץ נחשב לקר בדרגה גבוהה ולח במידה בינונית (שורה 20) וכי הטבח היה נדרש להכין ארוחה מאוזנת (שורות 21-22), הרי שניתן להסיק כי ככל הנראה האמינו כי טיגון בשמן הופך את המזון לחם ויבש מדי.

תשובה (3).

29. השאלה: כפי שמשמע מן הפסקה האחרונה, על פי הרעיונות החדשים (שורה 26) -

פיתרון: בפסקה האחרונה מציגים את הפטריות כמאכל שלמרות היותו פופולארי כיום בשל היותו דל קלוריות ועשיר במינרלים, מאכל זה לא הוגש עד המאה ה-17 מכיוון שהאמינו כי הוא קר ולח במידה קיצונית, הרעיונות החדשים ולפיהם רצוי לצרוך מזון הדל בקלוריות ועשיר במינרלים גרמו לכך שהתפריט השתנה והחל לכלול פטריות ומאכלים אחרים הנזכרים בקטע.

תשובה (4).

30. השאלה: ההיסטוריון הכלכלי מוהליבר נהג לומר כי לשיטת המיסוי שהנהיג ון-טוס הייתה היסטוריה דומה לזו של הבלנמנז'ה. סביר שמוהליבר התכוון לומר בכך כי שיטת מיסוי זו -

פיתרון: הבלנמנז'ה מובא בקטע כדוגמה למזון שנחשב בריא אך כיום לא ניתן מוצאו, ומכאן שמוהליבר התכוון לומר כי שיטת המיסוי שהנהיג ון-טוס נחשבה מקובלת אולם היום אינה מקובלת יותר.

תשובה (1).
